

8 m. Potem je stekel nekaj deset metrov dalje in nepremično čakal. V času opazovanja ni vzletel in se ni oglašal. Opazovani dular je bil verjetno osamljeni preletnik, ki ne potrjuje gnezdenja. Glede na opisane ekološke razmere na Peci in na neposredno bližino avstrijskih gnezdišč (60 km zračne črte!) pa se mi zdi misel o možnostih gnezdenja dularja pri nas vse bolj verjetna.

Literatura

GEISTER, I. (1982): Na obisku pri dularju *Eudromias morinellus* na avstrijskem Koroškem, *Proteus* 44, št. 9-10, str. 350-352.

Matjaž Jež, Slomškov trg 6, 62000 Maribor

Na sledi za najredkejšo ptico v Evropi A search for the rarest bird in Europe

JASMINA MUŽINIĆ

Tenkokljuni škurh *Numenius tenuirostris* je najredkejša ptica v Evropi. Tako sta poročala na osnovi svojih raziskav Prater in Scott. Danes živi samo še 1000 primerkov te vrste.

N. tenuirostris je danes najbolj ogrožena ptica selivka v zahodnem Paleartiku. V 19. stoletju je bilo teh ptic še relativno veliko, vsekakor več od drugih vrst rodu *Numenius*. Prater in Scott (1981) pa sta zbrala vse podatke za čas od 1900 do 1981 in ob drugem objavila, da je bila ta vrsta v letih 1960 do 1980 opažena samo po petkrat na leto, upoštevajoč popreček 30 ptic.

Tenkokljuni škurh je dolg okoli 41 cm. Perje ima rjavo in navzdol zavrt kljun. Na bokih ima pege okrogle oblike. Običajno se zadržuje v jatah z dvema podobnima vrstama – velikim škurhom *Numenius arquata* in malim škurhom *Numenius phaeopus*. Od velikega škurha se razlikuje po tem, da je manjši, od malega pa po tem, da ima na glavi dve temni vzdolžni progji.

Tenkokljuni škurh gnezdi v zahodni Sibiriji, med Uralom in reko Ob pod južno mejo tajge. Na jesen odletijo maloštevilne jate proti jugo-

Summary

Although this bird breeds, as it is known, in the Austrian Carinthia and Styria just a few miles from the state border, only two reliable reports about this species have been received in our country to date: one in 1887 from Ljubljana, and the other in 1922 from Maribor. The author of this article watched a fullgrown male on August 13th 1988 on Mt Peca, the border mountain, 2125 m high. It is of course understandable that we can hardly wait for the spring.

zahodni Evropi ter preletijo Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Jugoslavijo in Grčijo na poti proti prezimovališčem v severni Afriki. Na pomlad, februarja, marca, aprila, se verjetno vračajo po isti poti proti krajem gnezdenja.

V Jugoslaviji se v času selitve zadržujejo na močvirnih področjih, morda pa tudi na peščenih plažah jadranske obale.

Manj uporabljena jugozahodna pot pelje čez Kavkaz, Turčijo in Grčijo do prezimova-

Tenkokljuni škurh, Slender-billed Curlew. *Numenius tenuirostris* (Cramp and Simmons 1982)

lišč v Iraku in na Arabskem polotoku (tabela 1).

PRELET

Dežela Country	Leta zadnjega opažanja Year of last observation
ZSSR	1979
Madžarska	1986
Romunija	1978
Bolgarija	1961
Grčija	1986
Turčija	1973
Jugoslavija	1987
Albanija	?
Italija	1986
Malta	1968
Španija	1966

PREZIMOVANJE

Dežela Country	Leta zadnjega opažanja Year of last observation
Maroko	1987
Alžir	1982
Tunis	1987
Egipt	1986
Irak	?
Severni Jemen	1982

Tabela 1 – Prelet in prezimovanje tenkokljunega škurha

Table 1 – Passage and wintering of the Slender-billed Curlew

Od leta 1981 so opazovanja vrste *Numenius tenuirostris* redno zapisovali samo v sedmih državah: Grčija (delta Evros), Romunija (Dobrudža), Jugoslavija (Vojvodina), Malta, Madžarska (Natranska stepa/Kardustkut), Maroko (Merja Zegra) in Tunis (Garact Kelbia in zaliv Gabes).

Vzroki za tako pomembno upadanje števila te vrste ptic so nejasni, oziroma lahko na-

vedemo pet možnih razlogov, ki v kombinaciji predstavljajo status ogroženosti te vrste:

- naraščanje izolacije in fragmentacije področij, ki jih ptica uporablja v času selitve;
- lov v času selitve;
- zlom socialnega obnašanja na nizki ravni populacije v času selitve;
- dolgoročne klimatske spremembe;
- spremembe habitata na področju gnezdenja.

Da bi odkrili in pojasnili vzroke upadanja številčnosti in vplive vsakega od teh faktorjev ter da bi izdelali natančna priporočila za gospodarjenje, moramo zbrati čim več podatkov o časih in krajih pojavljanja te vrste.

Ker niso znani natančni vzroki za tako drastično upadanje števila te vrste ptic, je Mednarodni svet za varstvo ptic (ICEP), Cambridge, Anglija, predlagal raziskave, katerih rezultati bi se uporabili za zaščito tenkokljunega škurha.

S tem je bila seznanjena vsa Evropa: lovске organizacije, ornitološke institucije in društva, instituti za varstvo narave ter posamezniki: lovci, zoologi, ornitologi in varovalci. Samo s skupno mednarodno akcijo in z angažiranjem vseh navedenih posameznikov in institucij pri nas lahko natančno ugotovimo, kje in kdaj se pojavlja tenkokljuni škurh na področju Jugoslavije in v katerem številu. Naši podatki za to vrsto, ne glede na to, od kdaj so, iz beležk, dnevnikov in zbirk prepariranih ptic bi bili pomemben prispevek k raziskovanju pojavljanja tenkokljunega škurha na področju Jugoslavije. Vsekakor moramo biti pozorni na to vrsto ptic, in če jo opazimo, moramo takoj obvestiti Zavod za ornitologijo JAZU v Zagrebu (koordinator Jasmina Mužinić), Ilirski trg 9.

Cilj tega projekta je ugotoviti sedanje številčno stanje populacije te vrste in čas njene pojavljanja na področju Jugoslavije. Zato pozivamo vse zainteresirane, da aktivno sodelujejo pri tem projektu in s svojim znanjem ter izkušnjami pripomorejo k boljšemu poznavanju te vrste v Jugoslaviji.

Jasmina Mužinić, 41000 Zagreb, Zavod za ornitologijo JAZU, Ilirski trg 9